

Затверджено
Рішенням сесії
Сокальської районної ради
№ _____ від _____
Голова районної ради _____

Програма
Національно-патріотичного,
військово-спортивного виховання
та підготовки молоді до служби у
Збройних силах України
на 2017 – 2020 роки

Погоджено
Військовий комісар
Сокальського РВК
_____М.В.ЛИСАК

Погоджено
Начальник відділу освіти
Сокальської РДА
_____Р.Т.МОНАСТИРСЬКИЙ

Програма
Національно-патріотичного,
військово-спортивного виховання
та підготовки молоді до служби у
Збройних силах України
на 2017 – 2020 роки

Період чинності програми
2017 – 2020 роки

Підстава для розроблення програми

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу», п.3.2 Указу Президента України № 394/2015 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 року № 641, Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 червня 2012 року № 687, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 липня 2012 року за № 1094/21406, наказу Міністерства освіти і науки України від 31 березня 2014 року № 276 «Про внесення змін до Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура）」, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 квітня 2014 року за № 436/25213, постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2000 року №1770 «Про затвердження положення про допризовну підготовку і про підготовку призовників з військово-технічних спеціальностей», розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 25 жовтня 2016 року №816/0/5-16 та голови Сокальської райдержадміністрації від 17 листопада 2016 року № 468

Розробники програми

Сокальський РВК

Військовий комісар – Лисак Микола Вікторович

Відділ освіти Сокальської районної державної адміністрації.

Начальник відділу – Монастирський Роман Теофілійович

І.ВСТУП

Програма «**Національно-патріотичного, військово-спортивного виховання та підготовки молоді до служби в Збройних силах України на 2017 – 2020 роки**» (далі - Програма) розроблена на підставі Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», п.3.2 Указу Президента України № 394/2015 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 року № 641, Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 червня 2012 року № 687, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 липня 2012 року за № 1094/21406, наказу Міністерства освіти і науки України від 31 березня 2014 року № 276 «Про внесення змін до Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура）」, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 квітня 2014 року за № 436/25213, постанови Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2000 року №1770 «Про затвердження положення про допризовну підготовку і про підготовку призовників з військово-технічних спеціальностей», розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 25 жовтня 2016 року №816/0/5-16 та голови Сокальської райдержадміністрації від 17 листопада 2016 року № 468 «Про викладання предмета «Захист Вітчизни» у навчальних закладах району у 2016/17 навчальному році»

Це – комплексна програма, що визначає основні напрями, зміст, форми і методи розвитку громадянсько-патріотичного виховання юнаків та дівчат 14 – 19 років, допризовну підготовку молоді до служби в Збройних силах України на таких рівнях:

- місцевий (у загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладах);
- районний (в громадських об'єднаннях, дитячо-юнацьких центрах, клубах тощо військово-спортивного спрямування)

Зміст Програми повністю відповідає чинним сьогодні нормативним правовим, а також методичним документам:

- Закону України “Про Збройні Сили”;
- Програмі «Основні орієнтири національного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів Львівщини» (наказ ГУОН ЛОДА від 17.11. 2010 р. № 880).

Необхідність розробки і впровадження Програми визначається переходом України до нової державної політики у сфері безпеки і оборони, а також наявними на даний час загрозами територіальній цілісності і суверенітету України, що виникають внаслідок агресивних дій Російської Федерації. Політичний курс України на надійне відвернення внутрішніх і зовнішніх загроз національній безпеці та забезпечення сталого розвитку суспільства в напрямку європейських стандартів життя, утвердження інституційної демократії та правової держави зумовлює необхідність його консолідації на основі моральних цінностей гуманізму, міжконфесійного та міжетнічного порозуміння, громадянської свідомості та патріотизму.

Цілеспрямована і системна діяльність у ділянці військово-патріотичного виховання молоді Сокальщини, розвитку у юнаків та дівчат допризовного віку патріотичного почуття, соціальної відповідальності та громадянської активності, формування у них базових умінь захисника Батьківщини – не тільки суттєвий чинник забезпечення національних інтересів українців, а й один з факторів самореалізації кожного з них в українському суспільстві.

Для забезпечення послідовності та єдності підходів до військово-патріотичного виховання молоді Сокальщини планування її особистісного розвитку як патріотів, захисників Вітчизни відбуватиметься за такими *напрямами*:

1. ***Здоров'язбережне середовище. Профілактика шкідливих звичок.***
2. ***Фізична підготовка. Військово-спортивні ігри.***
3. ***Стимулювання громадської активності молоді.***
4. ***Навчання основам захисту Вітчизни та цивільної оборони.***
5. ***Добровільна допризовна підготовка.***
6. ***Медіа-освіта учнівської молоді.***
7. ***Інформаційна підтримка підготовки молоді до захисту Вітчизни.***
8. ***Управління якістю військово-патріотичного виховання.***
9. ***Туристично-краєзнавча робота. Туристично-історичні маршрути по місцях національно- визвольних змагань.***

У межах кожного з вказаних напрямків реалізовуватимуться кілька заходів, що дозволить акумулювати організаційні зусилля й кошти для забезпечення ефективності військово-патріотичного виховання та підготовки молоді Сокальщини до служби у Збройних силах України. Більшість присутніх у Програмі заходів уже діючі. Їх включення до Програми забезпечує комплексність підходів до реалізації її завдань.

Такий підхід також визначає характер Програми, яка, по суті, є *рамковим документом* для шкільних виховних програм та спеціальних програм військово-патріотичного виховання, якщо такі розроблятимуться і схвалюватимуться регіональними осередками громадських об'єднань тощо.

I. Структура документа «Національно-патріотичного, військово-спортивного виховання та підготовки молоді до служби в Збройних силах України на 2017 – 2020 роки» Документ розроблено згідно вимог «Порядку розроблення бюджетних цільових програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання», затвердженого Розпорядженням голови облдержадміністрації від 15 жовтня 2012 року № 700/0/5-12 (надалі Порядок) і складається з наступних розділів.

У розділі «Визначення проблем, на розв’язання яких спрямована програма» визначені сторони організації військово-патріотичного виховання та проблеми, з якими на даний час зустрічаються у цій ділянці навчальні заклади. Аналіз виявлених проблем став основою для формулювання завдань та напрямів впровадження Програми.

У розділі «Мета та завдання програми» на основі виявлених в ділянці військово-патріотичного виховання 14 – 18 -річних юнаків і дівчат Сокальщини сформульовані стратегічні цілі Програми(її мета та завдання) та напрямки її реалізації.

У розділі «Механізм реалізації та порядок фінансування Програми» зроблено опис механізму реалізації та порядку фінансування Програми. Іноваційним елементом пропонованого механізму є інтеграція окремих проектів¹ програми з іншими районами програмами та запровадження конкурсних засад по напрямках, які актуалізовані самими користувачами освітніх послуг – місцевими громадами.

У розділі «Основні заходи Програми» названо заходи, які доцільно реалізувати на виконання поставлених завдань. Заходи згруповано за напрямами. Вказано також виконавців кожного заходу, терміни виконання, джерела фінансування та орієнтовну вартість тих складових заходу, які фінансуються у межах даної Програми. Важливим елементом розділу є очікувані кількісні результати кожного проекту. Якісні зміни, пов’язані з реалізацією Програми названо у наступному розділі.

У розділі «Очікувані результати реалізації Програми» перелічено найбільш вагомні здобутки в умовах, організації та результатах планованих заходів у ділянці військово-патріотичного виховання.

У розділі «Координація та контроль за ходом виконання Програми» подано загальний опис механізму моніторингу та оцінювання Програми.

II. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ’ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Загальна ситуація

Сфера освіти Сокальщини є складовою загальнодержавної освітньої системи. Вона охоплює дошкільні, загальноосвітні навчальні заклади I-III ступенів, позашкільні заклади освіти. Керівництво функціонуванням і розвитком системи районної освіти здійснює відділ освіти Сокальської районної державної адміністрації.

1. Здоров’язбережне середовище. Профілактика шкідливих звичок

Розбудова суверенної, демократичної, правової держави потребує від органів виконавчої влади, громадських та релігійних організацій вжиття заходів для розвитку в учнівській молоді духовності, виховання патріотизму та поваги до історичної спадщини Українського народу, впровадження у свідомість співвітчизників загальнолюдських моральних цінностей. Особливого значення набуває виховання здорового молодого покоління, готового не тільки морально, але і фізично боротися за волю, незалежність та цілісність України.

¹ *Проект* — це точно визначений план дій (логічно і хронологічно організованих), здійснення яких призводить до виконання визначених завдань у встановлені терміни. Кожен проект - це рамковий документ для заходів шкільних програм виховання у містах і районах області, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, ініціативних груп громадян.

2. Фізична підготовка. Військово-спортивні ігри

Значної популярності на теренах Сокальщини набула дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), рекомендована до проведення Міністерством освіти і науки України. Основними завданнями Гри є:

- виховання дітей та молоді в дусі відданості Батьківщині й українському народу через відродження національних і загальнолюдських духовних та моральних цінностей;
- набуття учнями знань, умінь і навичок, необхідних захиснику Батьківщини;
- формування у молоді високих морально-психологічних якостей: добродітності, мужності, сміливості, рішучості, відваги, стійкості, наполегливості, дисциплінованості та ініціативності на основі відроджених народних традицій;
- впровадження військово-прикладних видів спорту, народних ігор та забав з метою гартування духу й тіла;
- пропагування та популяризація здорового способу життя.

Програмою Гри передбачено військові, спортивні та інтелектуальні змагання:

- військові: впоряд (стройова підготовка), стрільба з пневматичної зброї;
- спортивні: ігри на дужання (перетягування канату), козацько-туристська смуга перешкод, гра «Козацькі перегони»;
- інтелектуальні: відун, ватра «Слава героям» і конкурс «Добре діло».

Практичну значимість має гра «Рятівник» (змагання з надання першої долікарської допомоги з використанням елементів рятувальних робіт).

Адаптуючи Гру до проведення у ЗНЗ, можна вносити у програму Гри й інші види, враховуючи матеріальне та технічне забезпечення закладів освіти.

Можливі труднощі, які виникають при проведенні заходу в ЗНЗ:

- Відсутність командного спорядження (намети, наплечники, килимки, таборове спорядження та ін.)
- Відсутність туристичного спорядження (індивідуальні страхові системи, шнури, карабіни, вісімки та ін.) для проведення «Смуги перешкод».
- Відсутність канату для проведення гри на дужання.
- Відсутність зброї та мішеней для проведення виду стрільба.
- Відсутність аптечок і медичних засоби для проведення змагу «Рятівник»
- Відсутність засобів обладнання «Лазертаг» для проведення теренової гри.

3. Стимулювання громадської активності молоді

«Коли всі сили народу вичерпались, тоді на арену боротьби та історії приходять молодь, яка своїм непорочним ідеалізмом та безмежним пожертвуванням для визвольної ідеї пориває за собою нарід та творить новий перелік у його житті». Важко повірити, що слова написані більше століття тому Остапом Терлецьким - духовним опікуном та наставником “Січі” - класичної української патріотичної громадської організації з елементами військового вишколу кінця ХІХ - початку ХХст. Українська історія, зокрема, історія Галичини, багата на приклади таких організацій: ”Луг”, ”Пласт”, ”Сокіл”. Виховання гартує ідейний потенціал членів цих унікальних організацій, давши змогу цілим поколінням українців з честю пройти історичні випробування, що випали на долю народу у ХХ ст. Після встановлення радянської окупаційної влади в Україні після ІІ світової війни, комуністична верхівка, розуміючи силу ідейно організованої молоді, створила квазідержавні масові дитячо-юнацькі організації - жовтенята, піонери, комсомольці, неодмінною складовою виховання у яких було військово-патріотичне, мілітарне виховання. Із здобуттям незалежності Україною у 1991 році, на жаль, ні владні еліти, ні партії і суспільні рухи не усвідомили потребу зорганізувати потужний всеукраїнський

молодіжний рух, який би об'єднавав, а не розколював молоду країну. Виходячи з дуже короткого історичного екскурсу, можна виділити певні можливості, труднощі та загрози і запропонувати територіальній громаді (чи суспільству загалом) шляхи їх реалізації:

- молодіжний організований Рух має мати пріоритетну підтримку на рівні держави і громади, як необхідний елемент успішного розвитку нації;
- організовані патріотичні громадські організації молоді мають бути дієвими, чисельними, масовими, без ознак "псевдоелітності" та закритості;
- дитячо-юнацькі виховні організації мають бути "зав'язані" на закладах освіти та бути органічним сегментом державної виховної стратегії;
- важливим є закладення в поняття патріотизму молодих людей складових відповідальності, необхідності захисту особистих, родинних, групових, а, відповідно, і національних інтересів;
- у потужних та успішних громадських організаціях, що працюють з молоддю, має бути невід'ємна складова вишколу-викладання комплексу знань із стройової, вогневої, тактичної, медико-санітарної підготовки, топографії, орієнтування на місцевості, основ туризму та морально-етичної підготовки. Розвиток цієї складової можна стимулювати внаслідок різноманітних державних та регіональних програм соціального замовлення, грантів та інше;
- для активізації діяльності молодіжних організацій ефективним є проведення спільних змагань та святкування, приурочених до державних свят, де знову ж таки доцільно використати військово-спортивні ігри, паради і т.д.

4. Вивчення предмета «Захист Вітчизни» та основ громадянської оборони

Система заходів, що стосується даного напрямку програми розрахована на вирішення основних проблем, що склалися впродовж останніх десятиліть в українській освіті з вивчення основ військової справи, впровадження помірної мілітаризації в систему шкільної та позашкільної освіти. Суттєве зниження статусу предмета «Захист Вітчизни», що явно відслідковується в матеріально-технічному забезпеченні його викладання, кадровому забезпеченні за залишковим принципом. Як це не прикро констатувати, але впродовж відродження і побудови нашої державності, космополітизм, і пацифізм поступово утверджувалися в українському соціумі. Нам насаджувалася думка, що ніхто ззовні на нас не буде нападати і посягати на нашу безпеку, нашу родину, наше майно, нашу територіальну цілісність. Події сьогодення круто змінили наші уявлення про оточуючий світ. Ми зрозуміли, що власну свободу, Батьківщину треба захищати, і захищати треба зі зброєю у руках. І ми маємо бути до цього готові, завжди. Найважливішу роль в системі підготовки відіграє шкільний предмет «Захист Вітчизни» покликаний перш за все дати допризовникам базові, прикладні уміння у військовій справі, забезпечити ідеологічний аспект в системі патріотичного виховання. Закласти у юнаків і дівчат патріотичні якості готовності реально оцінювати небезпеки сучасного світу, вольові якості, навички самодисципліни, уникнення панікерства, вміння швидко приймати рішення в умовах наближених до бойових. Здатність до героїчних дій. Важлива роль предмета у вихованні колективізму, приналежності до спільноти, за яку слід стояти до кінця.

5. Добровільна допризовна підготовка

Добровільну допризовну підготовку у ЗНЗ можна реалізувати шляхом залучення юнаків та дівчат допризовного віку до фізичних занять на місцевості із використанням елементів спортивного туризму. Для цього пропонується проведення навчально-тренувальних зборів та змагань, які мають на меті формування та розвиток фізичних якостей школярів: сили, витривалості, кмітливості тощо. Під час таких заходів учням пропонується подолання так званої «Смуги перешкод» (переправа по мотузці з перилами, переправа по колоді через яр/річку, навісна переправа, підйом по схилу, траверс схилу, круто-похила переправа вниз, переправа потерпілого). Вибір етапів залежатиме від території постановки дистанції, наявності необхідного туристичного спорядження та рівня фізичної і туристської підготовки учасників. До програми заходу можна включати такі практичні види змагань:

- конкурс «В'язання вузлів»;

- конкурс «Медицина»;
- конкурс «Розпалювання вогнища в польових умовах»;
- конкурс «Встановлення намету».

Можливі труднощі, які виникають при проведенні заходу в ЗНЗ:

Відсутність туристичного спорядження (індивідуальні страхові системи, шнури, карабіни, вісімки, каски та ін.) для проведення «Смуги перешкод».

7. Інформаційна підтримка підготовки молоді до захисту Вітчизни

Інформаційну підтримку підготовки молоді до захисту Вітчизни забезпечують регіональні і шкільні засоби масової інформації, а також бібліотеки. Зокрема, на сайті «Освітній портал Львівщини» <http://www.osvitportal.loda.gov.ua/> в меню є спеціальний пункт «Фізичне та патріотичне виховання». В меню цього пункту: Новини; Матеріали комітету з фізичного виховання та спорту; Спортивні школи обласного підпорядкування; Дитячо-юнацькі спортивні школи; Спортивні секції, клуби, гуртки; Туристичні центри, бази, табори; Гра «Сокіл» («Джура»). В усіх названих розділах рубрики «Фізичне та патріотичне виховання» регулярно з'являється інформація, що стосується військово-патріотичного виховання на Львівщині. Розділ постійно оновлюється. В разі потреби є можливість створити додаткові пункти підменю.

На сайті Сокальського РМК є розділ “Виховна робота”, в якому з'являється інформація, що стосується військово-патріотичного виховання в районі.

Новини фізичного та патріотичного виховання також розглядаються в ЗМІ.

8. Управління якістю військово-патріотичного виховання. Професійний розвиток виховників

Якість військово-патріотичного виховання значною мірою залежить від розуміння виховниками його цілей, системності виховної роботи у цьому напрямку, солідарності усіх груп учасників навчально-виховного процесу, та злагодженості їхніх дій. Досягненню вказаного у навчальних закладах Сокальського району сприяє схвалена колегією Головного управління освіти і науки (тепер - департамент) у 2010 році Програма «Основні орієнтири національного виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів Львівщини». Цією програмою визначені основні завдання громадянсько-патріотичного виховання та формування соціально-трудової компетенції, частина яких стосується військово-патріотичного виховання. Орієнтація педагогічних колективів на загальні, зрозуміло сформульовані цілі, а також визнання, відповідно до вказаної програми, спільними завданнями усіх шкіл району опанування історичної і духовної спадщини рідного краю та формування учнями власної громадянської позиції створюють умови для ефективного планування військово-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Системність виховної діяльності та солідарність в діях виховників і вихованців забезпечується також наявністю у кожному ЗНЗ власної програми виховання на 2017 – 2020 роки, укладеної спільно педагогами, учнями старших класів та батьківським активом за участю представників місцевої громади. Шкільні виховні програми обов'язково відображають визначені «Основними орієнтирами...» цілі та пріоритети виховної роботи.

Разом з тим, як показав аналіз чинних виховних програм, далеко не завжди дирекція школи, учасники навчально-виховного процесу досягають порозуміння щодо місії школи та її загальних виховних завдань. Недостатньо вміло сформульовані у цих програмах конкретні завдання виховання, зокрема й пов'язані з військово-патріотичним вихованням.

Широкі можливості забезпечити дієве військово-патріотичне виховання дає робота органів громадського самоврядування шкільної спільноти – ради навчального закладу, учнівського самоврядування, учнівського парламенту, батьківського комітету. У навчальних закладах, де такі структури вільно функціонують, виховна робота дирекції, класних керівників, вихователів планується і ведеться в інтересах дітей. Деколи, однак, робота громадського самоврядування в навчальному закладі відбувається формально, під наглядом дирекції, що зумовлено, насамперед, нестачею досвіду громадської роботи.

Ще одним плюсом управління виховною діяльністю є поступове нарощування на Сокальщині кількості шкільних сайтів та електронних часописів. Якщо активними дописувачами цих ЗМІ з власної волі стають «рядові» учасники навчально-виховного процесу, дирекція школи, органи громадського самоврядування отримують дієвий інструмент зворотної інформації про виховну роботу. Поки що, на жаль, частина шкіл не має власних сайтів, електронних газет та інших сучасних засобів інформування шкільної громади. У ряді інших - шкільні ЗМІ, за традицією радянських часів працюють формально.

Об'єктивній оцінці якості військово-патріотичного виховання сприятиме також розгортання у загальноосвітніх навчальних закладах Сокальщини моніторингу виховного простору – цілеспрямовано організованих учасниками навчально-виховного процесу взаємовідносин.

Обов'язковим елементом забезпечення якості військово-патріотичного виховання є підвищення кваліфікації педагогічних працівників у цьому напрямку. Станом на сьогодні професійне зростання педагогів як виховників на курсах підвищення кваліфікації забезпечене тільки для окремих категорій педагогічних працівників: для заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, вчителів предмета «Захист Вітчизни». Інші категорії мають змогу збагатити свій досвід виховника тільки як члени методичних об'єднань. Існує нагальна потреба системного підвищення кваліфікації педагогічних працівників як виховників – організаторів військово-патріотичної роботи у навчальних закладах.

Підсумовуючи, виділимо проблеми системи освіти Сокальщини, які необхідно розв'язати протягом планованого періоду для забезпечення ефективного управління якістю військово-патріотичного виховання та професійного зростання педагогічних працівників:

1. Неповна відповідність визначених шкільними спільнотами завдань військово-патріотичного виховання актуальним для них потребам або/і можливостям.
2. Надмірний адміністративний нагляд та, як наслідок, недостатнє відображення і забезпечення інтересів «рядових» учасників навчально-виховного процесу в ділянці військово-патріотичного виховання органами шкільного самоврядування.
3. Нерозвиненість шкільних засобів масової інформації як структур, що забезпечують зворотній зв'язок між організаторами військово-патріотичного виховання та масою учасників навчально-виховного процесу, а також місцевою громадою.
4. Несистемний моніторинг та, як наслідок, недостатньо об'єктивне оцінювання процесу і результатів військово-патріотичного виховання.
5. Обмежені можливості професійного зростання педагогічних працівників як організаторів військово-патріотичного виховання.

III. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Мета Програми.

Сприяти зміцненню здоров'я, формуванню моральних та фізичних якостей захисника Вітчизни, розвитку громадянських якостей та патріотизму молоді, яка проходить допризовну підготовку для служби у Збройних силах України, готовності юнаків і дівчат за будь-яких умов захищати територіальну цілісність та незалежність України.

Завдання Програми

1. Створення у навчальних закладах для майбутніх захисників Вітчизни здоров'язбережного середовища.
2. Розвиток фізичної культури та залучення молоді допризовного віку до занять спортом, зокрема, у військово-прикладних і технічних напрямках.
3. Залучення юнаків та дівчат допризовного віку до пізнавальної та соціальної діяльності, що сприяє формуванню якостей громадянина і патріота України.
4. Навчання учнівської молоді основ захисту Вітчизни та цивільної оборони у загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах та коледжах.
5. Розгортання добровільної допризовної підготовки молоді до військової служби у спеціальних класах, клубах, центрах тощо.

6. Впровадження у навчальних закладах медіа-освіти для забезпечення дієвого опору молоді сприйняттю і поширенню дезінформації в умовах інформаційної війни.

7. Інформаційна та науково-методична підтримка військово-патріотичного виховання, покращення матеріально-технічних та організаційних умов для допризовної підготовки молоді до військової служби, нарощування відповідного кадрового потенціалу.

IV МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПОРЯДОК ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

На реалізацію Програми планується залучити кошти районної ради в рамках фінансування заходів обласної Програми.

Фінансування заходів районної Програми буде здійснюватися, починаючи з 2017 року, за рахунок доходів на виконання власних повноважень районного бюджету та коштів інших джерел, не заборонених чинним законодавством. Обсяг видатків на Програму на районному рівні визначається при затвердженні бюджету району. Всього з коштів районного бюджету планується виділити:

2017 р. – **198932 грн.**

2018 р. – **177432 грн.**

2019 р. – **114432 грн.**

2020 р. – **25432 грн.**

Контроль за розподілом цих коштів здійснюватиме постійна комісія з питань освіти, культури та духовного розвитку районної ради за поданням відділу освіти райдержадміністрації.

Виконання організаційних заходів Програми координує відділ освіти Сокальської райдержадміністрації, а контролює постійна комісія з питань «Освіти, культури та духовного розвитку» Сокальської районної ради

V ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

№ з/п	Заходи та показники на виконання заходів	Термін виконання	Виконавці заходу, показника	Фінансування		Очікувані результати
				Джерла	Обсяги, тис.грн	
	Здоров'язбережне середовище. Профілактика шкідливих звичок					
	<i>Завдання напряду</i>					
1.1.	Військово - спортивний вишкіл учнівської молоді: - організація вишколу - оцінювання результатів	щорічно	ВО ЗНЗ РВК	МБ ² ПБД ³	Не потребує	Участь у вишколі учнів Інформаційно-аналітичні матеріали та публікації

² Тут і далі – місцеві бюджети (МБ)

³ Тут і далі – позабюджетні джерела (ПБД)

1.2	<p>Тиждень правових знань у загальноосвітніх навчальних закладах: Призначення, принципи і норми МПП. Сфера застосування. Женевські конвенції 1949 року і Додаткові протоколи до них про захист жертв війни. Вимоги до військовослужбовців Збройних Сил України щодо МПП. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МПП. Конституція України про захист суверенітету і територіальної цілісності України. Збройні Сили – гарант національної безпеки України. Захист Вітчизни – основне завдання Збройних Сил, обов'язок громадян України. Забезпечення безпеки, життя і здоров'я людини - обов'язок держави.</p>	Щорічно: грудень і травень	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	<p>Вимірювані результати (здобутки)</p> <p>Позитивні відгуки про Тиждень правових знань не менше 10% опитаних учнів</p>
1.3	<p>День захисту прав дитини у загальноосвітніх навчальних закладах</p>	Щорічно: червень	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	<p>Позитивні відгуки</p>
1.4	<p>Заходи на виконання програми профілактики і запобігання поширенню пияцтва та алкоголізму серед учнівської молоді: - проведення шкільних конкурсів на кращу соціальну антиалкогольну рекламу під час проведення Тижня здоров'я; - проведення практичними психологами тренінгів, консультацій з учнями ЗНЗ щодо формування навичок здорового способу життя; - забезпечення проведення батьківських зборів (загальношкільних, класних) із залученням медичних працівників, СуСД, КМСД;</p>	Протягом року	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	<p>Виставка малюнків Тренінги членів учнівського самоврядування та батьківських комітетів</p>
1.5	<p>Заходи щодо реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, попередження алкоголізму, тютюнопаління серед учнівської молоді: - організація та проведення із залученням учнівської молоді, батьків, громадськості інформаційно-просвітницькі та культурно-</p>	Протягом року	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	<p>Позитивні відгуки не менше 10% опитаних учнів</p>

	<p>мистецькі акції (книжкові та художні виставки, фотовиставки, конкурси, показ відеофільмів);</p> <ul style="list-style-type: none"> - висвітлення на шкільному радіо, в шкільних та окружних газетах питання пропаганди здорового способу життя; - створення у загальноосвітніх навчальних закладах правових консультпунктів, з метою допомоги учням, батькам; - створення та розповсюдження інформаційно-правових буклетів, листівок для батьків. 					
1.6	<p>Всеукраїнський Олімпійський урок Організація та проведення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритий Олімпійський урок; - конференції та диспути; <ul style="list-style-type: none"> - спортивні змагання, естафети, показові виступи вихованців спортивних шкіл та секцій; - відкриті виховні заходи; - зустрічі з видатними спортсменами, тренерами та діячами спортивної культури тощо. 	Щорічно: вересень	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	Позитивні відгуки не менше 10% опитаних учнів.
1.7	<p>Тиждень присвячений до Дня туризму Організація та проведення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - змагання з краєзнавчого туризму; - конференції та диспути; - туристсько-спортивні естафети; - відкриті виховні заходи; - змагання зі спортивного туризму та орієнтування; - туристсько-краєзнавчий зліт; - пішохідні екскурсії по рідному краю, екскурсії в природу. 	вересень				Позитивні відгуки не менше 10% опитаних учнів
1.8	<p>Організація та проведення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення лінійки, присвяченої Всесвітньому дню боротьби з туберкульозом; - конкурс малюнків, шкільних газет, стіннівок на тему: «Зупинимо туберкульоз разом!»; - проведення тематичних уроків основ здоров'я, ОБЖ ; - проведення годин класних керівників «Від обізнаності школярів, через спільні дії – до подолання епідемії туберкульозу»; - проведення лінійки, присвяченої закриттю тижня 	грудень				

	<p>профілактики до Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом.</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення тематичних лінійок; - випуск шкільних газет, плакатів; - проведення тематичних уроків основ здоров'я , ОБЖ; - проведення усних журналів, годин класних керівників <p>„Здоров'я – в наших руках”, „Здоров'я – найвища цінність людини”;</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення тренінгових занять для учнів „Подбай про своє здоров'я”, „Вплив шкідливих звичок на здоров'я ”. <p>1.9 Спортивний фестиваль</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення спортивних змагань; - презентація роботи пріорітетного напрямку <p>1.10 Туристичний фестиваль</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення змагань дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура»; - презентація роботи пріорітетного напрямку. 	<p>квітень</p> <p>квітень</p> <p>червень</p>			<p>Позитивні відгуки не менше 10% опитаних учнів</p> <p>Інформаційні стенди ЗНЗ з матеріалами для профілактики шкідливих uzalezhen, практичними порадами щодо здорового способу життя</p> <p>Позитивні відгуки про заняття лекторію не менше 10% опитаних батьків</p> <p>Позитивні відгуки про факультативні заняття з питань профілактики шкідливих uzalezhen не менше 10% опитаних учнів</p> <p>Угоди ЗНЗ та з ГО про партнерство</p>
--	---	--	--	--	---

1.13	<p>Фестиваль - конкурс «Молодь обирає здоров'я!»</p> <ul style="list-style-type: none"> • районний етап; • обласний етап; 	квітень травень щорічно	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	Виступ у обласному етапі
1.14	<p>Проект (комплекс акцій) «Профілактика шкідливих узалежнень молоді»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оформлення інформаційних стендів ЗНЗ - батьківський лекторій із залученням медичних працівників - факультативні заняття з питань профілактики шкідливих наслідків переїдання, паління, вживання алкоголю, наркотиків, комп'ютерної залежності - співпраця з неурядовими громадськими організаціями, працівниками охорони здоров'я, соціальних служб для молоді 	щорічно	ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	<p>Інформаційні стенди ЗНЗ з матеріалами для профілактики шкідливих узалежнень, практичними порадами щодо здорового способу життя</p> <p>Позитивні відгуки про заняття лекторію не менше 10% опитаних батьків</p> <p>Позитивні відгуки про факультативні заняття з питань профілактики шкідливих узалежнень не менше 10% опитаних учнів</p> <p>Угоди ЗНЗ та з ГО про партнерство</p>

2	Фізична підготовка. Військово-спортивні ігри					
	Завдання напряму					
2.1	Дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джюра»): - військові змагання (впоряд (стройова підготовка), стрільба з пневматичної зброї); - спортивні змагання (ігри на дужання (перетягування канату), козацько-туристська смуга перешкод, гра «Козацькі перегони»); - інтелектуальні змагання (відун, ватра «Слава героям» і конкурс «Добре діло») - гра «Рятівник» (змагання з надання першої долікарської допомоги з використанням елементів рятувальних робіт) - теренова гра на місцевості	щорічно	ВО, РВК, ЗНЗ	МБ	3.380	Протоколи змагань, висвітлення в ЗМІ
2.2	Спартакіада школярів Сокальщини • шкільний етап; • районний етап; • обласний етап.	Щороку Протягом року	ЗНЗ	МБ	Не потребує	Протоколи змагань, висвітлення в ЗМІ
2.3	Професійне зростання вчителів фізкультури та «Захисту Вітчизни»: - районне та окружні методичні об'єднання вчителів фізкультури; - майстер-класи та консультативний пункт вчителів вищої категорії; - курси підвищення кваліфікації вчителів фізкультури та «Захисту Вітчизни»		ВО РВК	Не потребує	Не потребує	
3.	Стимулювання громадської активності молоді					
	Завдання напряму					
3.1	«Свято Героїв» -урочисті заходи м. Сокаль, м. Белз, м. Великі Мости	Травень щорічно	ВО, РМК	МБ	18.252	Протоколи змагань

	<p>- "уроки пам'яті", присвячених борцям національно-визвольних змагань.</p>					
3.2	<p>Заходи з нагоди свята Покрови. Дитячо-юнацький фестиваль «Сурми звитяги»</p> <ul style="list-style-type: none"> • окружний етап; • районний етап; • обласний етап. <p>Районні акції, заходи регіонального учнівського парламенту</p>	Жовтень, листопад			1.400	<p>Протоколи змагань, висвітлення в ЗМІ</p>
3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Квест до УПА • День ЗУНР • День пам'яті жертв голодомору • Проекти: • «Герої нашого краю», «Стежками воїнів УПА» • День пам'яті героїв Крут. • День пам'яті героїв Майдану \ <p>Районні пластові акції</p> <ul style="list-style-type: none"> - Благодійна акція до Дня святого Миколая для неповносправних дітей (спільно з БФ "Карітас"). - Акції до Великодніх свят (варта біля Плащаниці, веснянки, гаївки). - Квест-Теренова гра "Листопадовий зрив", «Повстанська ватра», - «День захисника України» - «Свято весни». - Презентація діяльності ПЛАСТу-НСОУ в осередках 	Жовтень Листопад Грудень	Протягом року Січень Лютий			<p>Виховання у молоді почуття гідності та гордості за свій народ</p>
3.4	<p>Сокальщини.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Різдвяні свята (пластовий вертеп, фестиваль «Різдвяні канікули»). - Фестиваль пластової творчості до Дня Святого Юрія . 	Грудень	Березень Листопад Жовтень Жовтень Протягом року		2400	<p>Підвищення рівня патріотизму населення, залучення більшої кількості громадян</p>

4	Вивчення предмета «Захист Вітчизни» та основ цивільної оборони					
Завдання напряму						
4.1	<p>Зміцнення навчально - матеріальної бази викладання предмета «Захист Вітчизни», військово-патріотичної гри «Сокіл-Джура»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - придбання польового спорядження (намети, наплечники, карабіни, мотузки, тактичні аптечки) - придбання навчального обладнання «ЛАЗЕРТАГ» <p>Обладнання чи відновлення, в межах існуючих шкільних округів, центрів вогневої підготовки (стаціонарних тирів);</p> <ul style="list-style-type: none"> - придбання зразків навчальної стрілецької зброї, якою оснащені військові підрозділи Збройних Сил України; -- комплектація 5 навчальних закладів комплектом військових одностроїв -- комплектація навчальних закладів комплектом сучасних військових одностроїв для вчителів предмету «Захист Вітчизни» - Придбання наочних посібників, плакатів, муляжів, карт для військової допризовної підготовки учнів. - комплектація навчальних закладів (військові кабінети) засобами і системами захисту (дозиметри, протигази, санітарне обладнання тощо); 	2017	ДОН ВО, Районна Рада ЗНЗ, РВК	ОБ МБ ПБД	43500	Вимірювані результати (здобутки) Придбання спорядження, аптечок, обладнання ЛАЗЕРТАГ 7 центрів вогневої підготовки (тирів) (Сокальська СШ І-ІІІ ст. №4, Сокальська гімназія ім. Олега Романіва, Белзька ЗШ І-ІІІ ст, Великомоствівська ЗШ І-ІІІ ст, Забузька ЗШ І-ІІІ ст. Тартаківський НВК ЗШ І-ІІІ ст, Ільковицький НВК ЗШ І-ІІІ ст)
		2017			95000	Придбання спорядження, аптечок, обладнання ЛАЗЕРТАГ
		2018			70000	7 центрів вогневої підготовки (тирів) (Сокальська СШ І-ІІІ ст. №4, Сокальська гімназія ім. Олега Романіва, Белзька ЗШ І-ІІІ ст,
		2017			30000	Великомостівська ЗШ І-ІІІ ст, Забузька ЗШ І-ІІІ ст.
		2018			5000	Тартаківський НВК ЗШ І-ІІІ ст, Ільковицький НВК ЗШ І-ІІІ ст)
		2018			20000	Військові кабінети в опорних ЗНЗ освітніх округів, обладнані:
						а) тематичними стендами з врахуванням найновіших видів зброї і воєнних стратегій;
						б) моделями основних видів

						озброєнь; в) комплектом засобів і систем захисту (протигазу, санітарне обладнання тощо).
4.2	<p>Професійне зростання педагогів, які викладають «Захист Вітчизни»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - курсова перепідготовка на базі ЛОШПО; - проведення військово-польових вишколів на базі боєдатних військових частин; - районне методичне об'єднання військових керівників; - Проведення семінарів-практикумів; - Забезпечення педагогів, які викладають «Захист Вітчизни» сучасним одностроєм ЗСУ 	2017-2020	ДОН ВО ЗНЗ	Не потребує	Не потребує	Участь в семінарах – практикумах Цикл обласних семінарів заступників директорів педагогів-організаторів опорних ЗНЗ для обміну досвідом військово-патріотичного виховання
5	Добровільна допризовна підготовка					
	Завдання на пряму					
5.1	<p>Спортивні заходи із використанням елементів спортивного туризму: (тренувальні збори, змагання) Районні туристичні змагання. «Військове багатоборство» Міський етап Обласний етап</p> <p>«Змагання по стрільбі»</p> <p>«Нащадки козацької слави»</p>	вересень Жовтень-листопад	ВО, РВК Сокальський МЦ ФЗН «Спорт для всіх» ВО, РВК, ВМ іС Сокальс	Не потребує	Не потребує	Протоколи результатів змагань

		Березень	ький МЦ ФЗН «Спорт для всіх» ВО, РВК Сока льський МЦ ФЗН «Спорт для всіх» ВО,			
5.2	<i>Допризовна підготовка юнаків середніх навчальних закладів на базі військових частин:</i> - угода про партнерство з військовою частиною; - навчальні заняття у школах з військової підготовки за участю офіцерського складу військової частини;	2017- 2020	ДОН ВО ЗНЗ РВК	Не потребує	Не потребує	Угоди ЗНЗ з військовими частинами про партнерство Навчання у військових вишах та на військових кафедрах ...% випускників ЗНЗ
5.3	Оформлення та виготовлення інформаційних стендів Середньо освітні школи 1-3 ст Сільські (міські) ради Народні доми	2017 рік 2018 рік 2018 рік 2019 рік	РВК ВО	МБ	5000 22000 37 89	Забезпечення інформування населення , підняття престижу захисту Вітчизни
5.4	Проведення агітаційних заходів під час культурно-масових міроприємств	2017- 2020 роки	Сокальс ький РВК	Не потребує	Не потребує	Підвищення іміджу держави, Збройних Сил України
5.5	Проведення агітаційно-роз'яснювальної роботи серед призовників та військовозобов'язаних щодо обов'язку захисту Вітчизни, військової служби та патріотизму.	2017- 2020 роки	Сокальс ький РВК	Не потребує	Не потребує	Забезпечення виконання планових завдань щодо призову на військову службу

5.6	Участь в проведенні відкритих уроків учасників бойових дій	2017-2020 роки	Сокальський РВК, спілка учасників в АТО	Не потребує	Не потребує	Виховання у молоді почуття гідності за свою державу
5.7	Інформування населення через засоби масової інформації, щодо проведення заходів військово-патріотичного спрямування, проходження військової служби	2017-2020 роки	Сокальський РВК, РайВО, ТРК «Сокаль», газета «Голос з над Бугу»	Не потребує	Не потребує	Підвищення рівня патріотизму населення, залучення більшої кількості громадян
5.8	Проведення «Уроків Мужності», з залучення воїнів УПА, учасників АТО.	Щорічно до 14 жовтня, 6 грудня	РайВО	Не потребує	Не потребує	Виховання у молоді почуття гідності та гордості за свій народ
6	Медіа-освіта учнівської молоді					
	Завдання напряму					
6.1	Участь ЗНЗ району у Всеукраїнському експерименті «Науково-методичні засади впровадження вітчизняної моделі медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів» (Сокальська гімназія ім. Олега Романіва, Сокальська СШ І-ІІІ ст. №3, Сокальська ЗШ І-ІІІ ст. №5, Сокальська ЗШ І-ІІІ ст. №4 - Ільковицький НВК, Великомоствська ЗШ І-ІІІ ст).	2017-2020	ВО	Не потребує	Не потребує	Впровадження у ЗНЗ району факультативних курсів, гуртків з медіаосвіти, підвищення рівня медіа культури педагогів та учнів
7	Інформаційна підтримка підготовки молоді до захисту Вітчизни					
	Завдання напряму:					
7.1	Забезпечити наявність стендів з національно-патріотичного виховання, інформаційних куточків На сайті Сокальського РМК: розділ «Виховна робота», інформація, щодо військово-патріотичного виховання:	2017	РВК	Не потребує	Не потребує	

	<p>- збирання і розміщення на нормативно-правових та методичних матеріалів про військово-патріотичне виховання</p> <p>- дайджест «ЗМІ про військово-патріотичне виховання та підготовку молоді до служби в ЗСУ»</p> <p>- публікація статей та повідомлень громадських кореспондентів про акції, пов'язані з військово-патріотичним вихованням та підготовкою молоді до служби в ЗСУ</p> <p>- розсилка інформації та новин про реалізацію Програми військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до служби в ЗСУ через електронну базу відділу</p>	2017-2020	ВО РВК			<p>Щомісячні дайджести значимих публікацій ЗМІ про військово-патріотичне виховання</p> <p>Регулярне поповнення рубрик пов'язаних з військово-патріотичним вихованням</p> <p>Регулярне відвідування користувачами (читачами) рубрик сайту, пов'язаних з військово-патріотичним вихованням</p>
8	Управління якістю військово-патріотичного виховання					
.	Завдання напряму: <i>забезпечити розуміння шкільними спільнотами актуальних завдань військово-патріотичного виховання та ефективно їх впровадження солідарними діями усіх груп учасників навчально-виховного процесу.</i>					
8.1	Самооцінювання шкільних виховних програм на 2017 – 2020 роки в ділянці військово-патріотичного виховання.	2017-2020	ЗНЗ Методичний кабінет району	Не потребує	Не потребує	<p>Звіти ЗНЗ про результати самооцінювання</p> <p>Висновки методистів про якість проведеного самооцінювання</p> <p>Інформаційно-методичні матеріали за результатами самооцінювання</p>

8.2	Навчання учнівського і батьківського активу ЗНЗ організації роботи органів самоврядування в ділянці військово-патріотичного виховання та допризовної підготовки молоді у шкільних та районних/міських школах лідерів освітніх громад.	2017 2018 2019 2020	ЗНЗ Методи чний кабінет району	Не потребує	Не потребує	Навчальна програма для Школи лідерів освітніх громад «Організація роботи органів самоврядування ЗНЗ (зокрема, в ділянці військово-патріотичного виховання та допризовної підготовки молоді)» Тренінги членів учнівського самоврядування та батьківських комітетів – слухачів шкіл лідерів освітніх громад.
8.3	Підвищення кваліфікації заступників директорів ЗНЗ, педагогів-організаторів та інших категорій педагогічних працівників в таких ділянках: • методичний супровід роботи органів учнівського та батьківського самоврядування; • організація роботи шкільних засобів інформації; • організація виховних справ для військово-патріотичного виховання молоді	2017 2020	ЛОППО Методичний кабінет району	Не потребує	Не потребує	Підготовка групи консультантів з питань: • методичного супроводу роботи органів учнівського та батьківського самоврядування • організації роботи шкільних ЗМІ
8.4	Моніторингові дослідження якості виховного простору ЗНЗ (зокрема, за ознакою «патріотичний»)	2017 2018 2019 2020	ЛОППО Методичний кабінет району	Не потребує	Не потребує	Узагальнені дані та звіти про результати оцінювання якості виховного простору ЗНЗ Сокальщини

VI. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ:

1. Відповідність визначених шкільними спільнотами завдань військово-патріотичного виховання актуальним для них потребам або/і можливостям.
2. Достатньо повне відображення і забезпечення інтересів «рядових» учасників навчально-виховного процесу в ділянці військово-патріотичного виховання органами шкільного самоврядування.
3. Існування сталого зворотного зв'язку між організаторами військово-патріотичного виховання, учасниками навчально-виховного процесу та місцевою громадою.
4. Патріотичний характер виховного простору загальноосвітніх навчальних закладів області.
5. Забезпечення систематичного професійного зростання педагогічних працівників як організаторів військово-патріотичного виховання
6. Присутність інформації про програму військово-патріотичного виховання в інформаційному просторі Сокальщини.
7. Зростання частки учнівської молоді допризовного віку, яка залучена до громадсько-патріотичної роботи та проходить добровільну допризовну підготовку до військової служби.

VII. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ:

1. Щорічні звіти виконавців Програми про результати її впровадження.
2. Моніторингові дослідження якості виховного простору ЗНЗ (зокрема, за ознакою «патріотичний»)
3. Підрахунок кількості публікацій матеріалів програми військово-патріотичного виховання в ЗМІ